

dem poměr uvedených osob k žalované obci, zda byly obecními zřízení, zda byly zdatnými a zda bylo na čišění a posypávání chodníku representaty obce řádně dohlíženo. To vše mělo se státi již v první stolici a, když se tak nestalo, mělo to býti napraveno odvolacím soudem dle řu 496 čís. 3 c. ř. s. Poněvadř odvolací soud následkem svého mylného posouzení právního věc ve směrech uvedených nedoplňil ani doplniti nedal, zůstalo řízení v obou nižších stolicích kusým a neúplným a bylo je proto dle řu 510 c. ř. s. zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice, by je ve směrech naznačených doplnil a potom nové rozhodnutí vydal.

Čís. 3478.

Žalobu dle řu 523 obč. zák. lze podati proti každému bezprávnému vsáhání do vlastnictví, jež se děje jiným způsobem než zadržováním věci.

(Rozh. ze dne 6. února 1924, Rv II 682/23.)

Žalobě o zjištění, že žalovaná obec není oprávněna na pozemku žalobců konati vyměřování a kolíky tam zarážeti a že jest povinna zatlučené kolíky odstraniti a do budoucna se zdržeti podobných jednání, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání dále jednal a nový rozsudek vynesl.

Důvody:

Dovolací soud nesdílí právního náhledu, hájeného rozsudkem soudu odvolacího, dle něhož prý žaloba zápůrčí vždy předpokládá kromě žalobcova vlastnictví osobování si služebnosti se strany žalovaného, jak by se dle doslovu řu 523 obč. zák. zdáti mohlo. Že řu 523 obč. zák. toliko o tomto případě mluví, zakládá se na tom, že žaloba zápůrčí pravidelně slouží k ochraně vlastnictví proti vykonávání služebnosti, nebo proti obmezení, které by mohlo tvořiti obsah služebnosti. Ve skutečnosti slouží žaloba zápůrčí netoliko k obhájení vlastnictví proti bezprávnému výkonu nebo rozšíření služebnosti, nýbrž i ochraně proti osobování si jiných práv, jako břemen reálních, práva hypotekárního, práva spoluvlastnického, práva nájemního, jakož i vůbec k zamezení každého bezprávného vsáhání v obor vlastnický, které se děje jiným způsobem, nežli zadržováním věci (Randa Vlastnictví, Krainz Sachenrechí, Mayr Sachenrecht). Čin rušební může záležeti v jakémkoli nakládání cizí věci, nebo v překážení volnému výkonu práva vlastnického. Jestliže tudíž žalovaná obec zarážela do země koly a konala práce rozměřovací na pozemku, patřícím žalobcům, aniž při tom část pozemku toho jim zadržovala, rušila bezprávným způsobem vlastnické právo žalobců a byli tito oprávněni podati na ni žalobu zápůrčí, i když si při tom neosobovala ani nevykonávala práva, které by mohlo

tvořiti obsah některé služebnosti. Žaloba zápůrčí jest formálně odůvodněna, i když si žalovaná obec osobuje právo vlastnické k oné části pozemku, patřícího žalobcům, na němž konala práce rozměřovací, neboť žalobu vindikační na ochranu svého vlastnictví žalobci podati nemohli, poněvadž tato předpokládá zadržování věci se strany žalované; žalobci však o žalované obci ani netvrdí, že jim spornou část pozemku zadržovala, neb ji ve své moci měla a rovněž se nedomáhají žádáním žalobním vydání »zadržované« části pozemku. Jde tudíž o žalobu zápůrčí a proto posoudil odvolací soud případ po stránce právní mylně, upřev žalobě povahu žaloby zápůrčí.

Čís. 3479.

Stát není povinen náhradou, ztratila-li se zbraň, převzatá jím ve výkonu veřejné moci.

(Rozh. ze dne 8. února 1924, Rv I 1403/23.)

Dne 14. června 1919 zabavila vojenská policie v Č. v jižních Čechách žalobci pušku a dodala ji do skladiště dělostřeleckého pluku. Byv poukázán okresní politickou správou, by si pušku vyzvedl, domáhal se žalobce jejího vydání, byl však s žádostí odmítnut, ježto se puška ztratila. Žalobu na erár o náhradu škody procesní soud prvního stolu (zemský soud v Praze) zamítl, odvolací soud rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opírá se o to, že prý politický úřad (stát) stal se schovatelem bez ohledu na to, zda byla uzavřena smlouva schovací čili nic, neboť žalobce byl prý povinen odevzdati zbraň u politického úřadu »k uschování« a to prý se stalo. Avšak to neodpovídá stavu věci, neboť žaloba sama tvrdí, že puška byla žalobci zabavena, nebo. jak při jednání řekl, odebrána, ale i kdyby tomu tak bylo, že žalobce ji sám odevzdal, jak dle úředního příkazu povinen byl, bylo by to stejné, neboť odevzdání (či odebrání) nedělo se za tím účelem, aby stát zbraň uschoval, nýbrž bylo to opatření bezpečnostní, učiněné v zájmu veřejném, účelem bylo, by zbraň přišla z držby žalobce, v jehož ruce mohla se státi veřejnému pořádku nebezpečnou, v moc státu. Ovšem že stát jako detentor byl tím samým schovatelem, ale to nebyl technický poměr schovací po rozumu soukromého práva, nebyl stát schovatelem v zájmu vlastníkově (žalobcově) a vůbec ne schovatelem ve smyslu soukromoprávním, nýbrž schovatelem v zájmu vlastním, tudíž veřejném. Proto se nemohou z poměru toho dovozovati důsledky, obdobné těm, které nastávají, když se ztratí věc z úschovy soukromoprávní, nýbrž dlužno vycházeti z toho, že se ztratila věc, která byla úřadem převzata ve výkonu veřejné moci, a řešiti otázku, zda stát povinen jest